

Skrivehandlinger

En skrivehandling er de ord, du vil møde i din opgaveformulering, hvor du bliver bedt om at foretage en handling rent skriftligt. Det er vigtigt, at du er bevidst om, hvad der menes og forventes med skrivehandlingerne og ikke mindst, hvordan metoderne er i de fag du skriver i.

Beskriv...

- Taksonomisk niveau: redegørende (gengive materiale).
- En ordnet beskrivelse af, hvad du f.eks. umiddelbart kan se på en figur eller læse i en tekst.
- En kort og systematisk gennemgang af et fænomen, f.eks. kunne det i biologi være kvælstofs kredsløb eller fotosyntese.
- Beskrivelsen skal være ordnet eller systematiseret efter et eller andet princip, der passer til sammenhængen, og ikke blot en mekanisk opremsning af væsentligt og uvæsentligt mellem hinanden.
- Du kan bruge følgende markører i en beskrivelse
 - *Som det kan ses*
 - *Som det fremgår*
 - *Ifølge*
 - *Teorien viser at*

Gør rede for... / giv en redegørelse for.../ forklar... / lav en gennemgang af...

- Taksonomisk niveau: redegørende (gengive materiale).
- Gengiv de vigtigste punkter inden for emnet/teksten.
- En fornuftigt fagligt begrundet sammenfatning af, hvad emnet eller teksten handler om, og hvori dens hovedsynspunkter består.
- Brug dine egne ord frem for teksternes, og følg ikke (som i resumé og referat) nødvendigvis teksternes egen disposition.
- Skal du redegøre for indholdet af en bestemt tekst, kan du starte med tekstens konklusion og derefter vise, hvordan teksten støtter eller bygger op til denne konklusion.
- Det samme gælder, hvis det er et emne. Start med konklusionen og vis derefter, hvordan forskellige elementer støtter eller bygger op til denne konklusion.
- Husk, at det stadig skal være en loyal gengivelse, altså én der passer til det, teksterne siger.
- Beskriv fakta eller påvis grunde, årsager eller motiver. F.eks. hvad er det, der helt præcist bliver sagt om det givne emne, du arbejder med?
- Giv ikke udtryk for egne holdninger.

Man kan redegøre for andet end teksters indhold. Du kan f.eks. blive bedt om at gøre rede for fremgangsmåden ved en bestemt kemisk analysemetode; dér skal du ordnet sammenfatte denne metodes væsentligste trin og herunder selv vælge, hvilke detaljer, der skal udelades for at undgå, at det bliver for omstændeligt. I samfundsfag kan du blive bedt om at redegøre for

hovedpunkterne i et historisk forløb, og også her skal du nøje udvælge, hvad der er det vigtigste at gengive.

- Du kan bruge følgende markører i en redegørelse
 - *Skribenten hævder hævder/siger/mener/anfører/fremhæver...*
 - *Det fremgår af ...*
 - *Ifølge forfatteren....*
 - *Tekstens vigtigste påstand er...*
 - *Det gennemgående tema er...*
 - *Tekstens vigtigste problemstilling er...*
 - *I teksten argumenterer forfatteren for det synspunkt at...*
 - *Forfatteren konkluderer at...*

Analysér... / giv en analyse af... / undersøg...

- Taksonomisk niveau: analyserende (bearbejde).
- En grundig og metodisk undersøgelse.
- Nedbryde i dele, skille ad.
- Vis, at du kan gøre præcise iagttagelser af de betydningsfulde og særlige træk ved dit materiale.
- Ikke en ustruktureret opremsning af detaljer.
- Du skal have en idé om, hvor dine iagttagelser skal lede dig hen (fokus) og lade dét skinne igennem undervejs.
- En analyse af en litterær tekst er en undersøgelse af tekstens indhold og form (virkemidler).
- Hvad handler teksten om, og hvordan handler den om det?
- En analyse af en graf eller en tabel består af en forklaring af sammenhængen (evt. årsagssammenhængen) mellem de processer og mekanismer, grafen illustrerer.

Dine analyser skal være metodiske og benytte begreber, du har lært inden for faget, men de bør ikke være mere eller mindre bevidstløse gennemløjninger af udleverede analyseskemaer. En analyse kan aldrig kun bestå af resultater; det er meget vigtigt, at du viser, hvordan du er nået frem til dine konklusioner, altså beskriv vejen dertil samt underbygger analysen med eksempler, citater eller andet.

- Du kan bruge følgende markører i en analyse
 - *Ud fra teksten kan man se at...*
 - *På side... bliver det fremhævet, hvilket vil sige....*
 - *Tekstens vigtigste påstande er... **fordi**... det kan man **se** på side, linje...*
 - *I teksten fremgår det..., hvilket betyder/indikerer....*
 - *Ud fra observationerne kan jeg udlede*
 - *Hvis man sammenholder de to vil det betyde....*

Sammenlign...

- Taksonomisk niveau: analyserende (bearbejde).

- Sammenlign ting/holdninger/synspunkter/argumenter osv.
- Påvis ligheder og forskelle mellem to eller flere emner, tekster, forhold, udsagn osv.
- Markér, hvad det er for punkter, der sammenlignes.
- Tag sammenligningspunkterne ét for ét.
- Undlad selv at tage stilling med mindre, der bliver bedt om det.
- Ved en komparativ analyse er det vigtigt, at delementerne rent faktisk bliver sammenlignet, og at det ikke bare bliver to selvstændige dele.
- Du kan bruge følgende markører i en sammenligning

- *Hvis man stiller dem op mod hinanden...*
- *Mens den ene er... så er den anden...*
- *Sammenstiller man de to, ser man...*
- *Hvor den ene er...så er den anden*
- *I lighed med*
- *Ligeså*

Perspektivér...

- Taksonomisk niveau: vurderende (*bruge og producere viden*).
- Sæt emnet eller teksten ind i en eller flere større, mere overordnede sammenhænge. Et kemisk emne vedr. fødevarehygiejne kan f.eks. sættes i et forbrugerpolitisk perspektiv og en litterær tekst kan sættes ind i et (litteratur) historisk perspektiv.
- Påvis betydningen/relevansen af din undersøgelse, f.eks. i forhold til i dag eller til relaterede emner.
- Du kan bruge følgende markører i en perspektivering
 - *Ser man på emnet/problemstillingen ud fra et andet perspektiv...*
 - *Hvis man skal se emnet/problemstillingen ud fra en anden optik*

Diskutér...

En diskussion indebærer, at synspunkter fra forskellige kilder stilles op over for hinanden og kritisk vurderes på grundlag af nogle kriterier, som tydeligt angives. I nogle fag kan én af parterne evt. være dig selv, hvis diskussionen skal handle om noget, du selv har en opfattelse af og - vel at mærke - din opfattelse er relevant i sammenhængen.

Taksonomisk niveau: vurderende (*bruge og producere viden*). Fremsæt argumenter/synspunkter for og imod et bestemt emne.

Argumenter for din holdning (hvis den er relevant), og sæt læseren ind i problemstillingen på saglig vis. Belys sagen objektivt – altså fra flere sider – hvorefter du argumenterer for din egen holdning til problemet.

- Vær tekstnær.
- Opstil forskellige muligheder.
- Kom frem til en konklusion/sammenfatning efter diskussionen.
- Beslut dig for, hvad argumenterne peger hen imod i forhold til de
- opstillede kriterier.
-

Du kan bruge følgende markører i en diskussion

- *På den ene side/på den anden side*
- *Hvorimod*
- *Dog*
- *I kontrast til*
- *Til forskel fra*
- *I modsætning til*
- *Hvis man ser på problemstillingen fra et andet perspektiv/synsvinkel/optik*
- *I lighed med*
- *Ligeså*
- *Ligeledes*
- *Hvis man sammenligner X med X så...*

Vurdér... eller tag stilling til...

- Taksonomisk niveau: vurderende (*bruge og producere viden*).
- Stillingtagen til et emne eller en problemstilling, hvor det er vigtigt, at du meget præcist angiver, hvilke kriterier du lægger til grund for din vurdering. F.eks. skal du nøje angive, hvilke særlige træk ved en tekst, der gør, at den passer til karakteristikken romantisk, eller hvilke elementer ved en lovgivning, der gør den effektiv eller ineffektiv.
- Pas på med at være for kategorisk i din vurdering, hvis du ikke er sikker.
- Du kan bruge følgende markører i en vurdering
 - *Ud fra analysen/teksten vil jeg vurdere*
 - *Man kan konkludere at...*
 - *Man kan sammenfatte at...*
 - *Man kan udlade af materialet at...*
 - *Der er en tendens til...*
 - *Noget tyder på at....*
 - *Ud fra observationerne kan jeg udlede...*

Kilde: SRP-bogen (med enkelte tilføjelser)